

בהגדרת מלאכת ליבון. ולפ"ז יבאר דלהרמב"ם סחיטה הוי רק הכשר ולר"ת הוי תיקון גמור. ולפ"ז נחלקו הרמב"ם ור"ת ג' מחלוקות התלויות זב"ז.

(ד) ונ"ל דמחלוקת זו תלויה במחלוקת נוספת שנחלקו ר"ת והרמב"ם בהגדרת מלאכת ליבון, דהנה דעת הרמב"ם דכיצוס בגד וסחיטת בגד הוי רק תולדה וכמ"ש בפ"ט הי"א. ודעת ר"ת דסוחט בגד הוי אב מלאכה וכמ"ש בפה"מ במלאכת דש וז"ל כל הני סחיטות של מים הוו משום ליבון שבכך הבגד מתלבן וזה אב מלאכה המלבן עכ"ל. ונראה שנחלקו בהגדרת מלאכת ליבון, דדעת הרמב"ם דמלאכת ליבון עיקרו הוספת תיקון חדש ודמי' לזובע ומשו"ה רק ליבון נמר הוי אב מלאכה שמוסיף זו תיקון חדש בפעם הראשונה ומשו"ה כתב הרמב"ם בפ"ט ה"י המלבן את הנמר או את הפשתן או את השני וכן כל כיו"צ ממה שדרכו להתלבן חייב עכ"ל משא"כ כיצוס בגד שאינו מוסיף זו תיקון חדש רק שמחזירו לקדמותו אין זה אב מלאכה, וכן בסוחט כיו"צ, וכן מלאכה שציאר המרכה"מ בשיטת הרמב"ם. [וזוה"נ"ל לתוך קושית הכס"מ שתמה עמש"כ המ"מ בשם הרמב"ן שהסוחט בגד תולדת זובע כדרך מלבן בין צמים בין ציין עכ"ד וכתב הכס"מ "ואיני יורד לעומק דעת הרמב"ן במאי דמרכיב בגד אחרי ריכשי לזובע ואמלבן" עכ"ל. ונ"ל לבאר דברי הרמב"ן דאין כוונת הרמב"ן לחייבו תרתי משום זובע ומלבן רק דכוונתו לבאר מדוע כיצוס הוי רק תולדה ומדוע לא נאמר דהוי אב מלאכה כמ"ש בפה"מ, וע"ז תירץ ד"הסוחט בגד תולדת זובע כדרך מלבן" דכוונתו דליבון וזובע קרובים זל"ז שעיקרם הוספת תיקון חדש ומשו"ה כיצוס אינו דומה לזביעה וליבון רק דהוי תולדה בלבד שאין זו הוספת תיקון חדש, ומיהו לשונו דחוק]. משא"כ ר"ת ס"ל דשורש המלאכה תיקון הבגד ע"י כיצוס ובכל תיקון שיהיה הוי אב מלאכה

חייבו גם צמגים דהו"ל שניים שעשאוה דקימ"ל דפטור, ותירץ המרכה"מ דצישול שאני שחיצה תורה אפי' בגרמא וע"כ נתחדש כאן דכל הכשר והכנה למלאכה חייב וציקוד זה ציאר שיטת הרמב"ם שכחצ "אחד נתן את האור ואחד נתן את העצים ואחד נתן את הקדירה ואחד נתן את המים ואחד נתן את הבשר ואחד נתן את החבלין וזה אחר והגים כולם חייבים משום מבשל שכל העושה דבר מצרכי הצישול הרי"ז מבשל. דמשו"ה חייבו משום מבשל אף לזה שנתן את האור או את העצים אעפ"י שהם לא צישלו מ"מ כיון שהכשירו הצישול וכיוצו לזה חייבים משום מבשל. ומבואר דצישול נתחדש דכל קירוב חייב. ולפ"ז נראה דה"ה במלאכת ליבון יתחייב בהכשר והכנה למלאכה דהרמב"ם השווה ד"ז למגים. ולפ"ז יתבאר שיטת הרמב"ם בציאור נפלא, דהרמב"ם לשיטתו דמשו"ה ס"ל דסוחט בגד הצלוע ציין ושמן חייב, דאע"ג דעדיין נשאר זו ריחא וחזותא מ"מ דרך כיצוס כן דבגד הצלוע ציין ושמן צריך לסחוט מחילה המשקה ואח"כ לכבסו וא"כ סחיטה זו הוי מצרכי הכיצוס ומשו"ה חייב משום כיצוס והרי"ז כמו הנותן עצים ואש כדי לבשל ואח"כ נותן את הקדירה דהוי מצרכי הצישול וחייב. וזוה"ב יבואר היטב דאפי' ליבון במקצת נמי חייב דכיון שדרך לעשות כן לצורך תיקונו חייב אע"ג שאין צמעה זה עדיין תיקון שלם וכמשנ"ת.

ונתבאר מהנ"ל שנחלקו הרמב"ם ור"ת האם נתחדש חידוש מיוחד במלאכת ליבון דהכשר ליבון חייב, דהרמב"ם ס"ל דאף בהכשר נמי חייבו [דומי' למבשל] ומשו"ה הסוחט בגד מיין ושמן חייב. ור"ת ס"ל דהכשר אינו מלאכה ורק צשריית בגד חייב שהשרייה הוא שלב קבוע משלבי הכיצוס משא"כ בסחיטת בגד הצלוע ציין דהוי הכשר בעלמא ופטור.

יביא מחלוקת ר"ת והרמב"ם האם כיבוס וסחיטה הוי אב או תולדה, ויבאר שנחלקו

ומשו"ה קוחט הוי אצ מלאכה שליבן הצגד
בסחיטתו.

ולפ"ז נראה צרור דמש"כ הרמז"ס
"שהסחיטה מצרכי כיבוס היא כמו
שההגסה מצרכי הבישול" ר"ת פליג עליו
לדעת ר"ת א"צ לחפש להשוות חיוב קוחט
למגיס, דקוחט הוי אצ מלאכה. ובאמת נראה
דר"ת והרמז"ס נחלקו לשיטתם, דלהרמז"ס
צורת מלאכת ליבון הוי דומי' דלוצע כמש"ל
שמוסיף צו תיקון חדש ע"י הליבון ומשו"ה
להרמז"ס כיבוס הוי רק תולדה כיון שאין צו
חוספת תיקון, ומשו"ה הולך הרמז"ס לפרש
טעם בחיוב קוחט דהוי תולדת ליבון משום
קירוב הייבוס ודמי' למגיס דחייב משום קירוב
הבישול. משא"כ לדעת ר"ת הסחיטה עצמה
היא תיקון גמור שע"ז מחלצן הצגד והוי אצ
מלאכה. וז"ל האו"ז בשם ר"ת "שכשנכחט
הצגד מחלצן הצגד וחייב משום מלצן כי כן דרך
הצגד להתלצן מן המים" עכ"ל.

והעולה מהנ"ל דנחלקו ר"ת והרמז"ס
בטעם חיוב קוחט, דלהרמז"ס
חיובו משום הכשר בלצד, דע"י הסחיטה מקרב
ייבוס הצגד, משא"כ לדעת ר"ת סחיטה הוי
תיקון בעצמותו שע"ז מחלצן הצגד והוי אצ
מלאכה, ונ"ל דיש נפ"מ גדולה לדינא בפלוגתא
זו, בקוחט צגד חדש שאין צו חוספת ליבון ע"י
הסחיטה, לדעת ר"ת אין לחייבו משום ליבון
שאין צוה תיקון כלל, משא"כ לדעת הרמז"ס

חייב כיון שהכשירו ללבישה דכ"ז ששרוי צמים
אינו ראוי ללבישה וע"י הסחיטה קירב הייבוס
וחייב, ומלאכתו צשו"ע הגר"ז ובח"א כלל כ"צ
ס"ק א' שאסרו לקוחט אפי' צגד נקי, והאצנ"ז
סי' קנ"ט ס"ק י' תמה ע"ז דאין לדין זה
מקור, ולפמש"כ נ"ל דמקו"ד צנוי ע"פ שיטת
הרמז"ס כמש"ל, [וכן משמע ברמז"ס ובמ"מ
פ"ט הי"א דאסרו סחיטת שער מדרכנן, ואע"ג
שהשער נקי אפי"ה אסור, ומוכח דאף כה"ג
שייך צו איסור סחיטה].

ולפ"ז יתבאר לן מקור חדש למחלוקת ר"ת
והרמז"ס במקצת ליבון, דהנה לעיל
בסעיף א' כתבנו מחלוקת הרמז"ס ור"ת בדין
ליבון במקצת, דדעת הרמז"ס דליבון במקצת
חייב ומשו"ה הקוחט צגד בלוע ציין ושמן חייב
שליבן הצגד במקצת. ור"ת ס"ל דכיון שלא גמר
מלאכתו פטור, דליבון במקצת אינו כלום,
וכתבנו לעיל בסעיף ג' שמקור דברי הרמז"ס
לחדש דליבון במקצת חייב דבליבון נחדש דאפי'
בהכשר חייב דומי' דמגיס. ולפ"ז ר"ת פליג
לשיטתו דלדבריו אין מקור לחדש בליבון דחייבו
אפי' בהכשר ורק בבישול בלצד נחדש דין זה,
ולכן ס"ל לר"ת דקוחט צגד בלוע ציין ושמן
פטור דליבון במקצת פטור, והרמז"ס חולק
לשיטתו דס"ל דחיוב קוחט הוי משום הכשר
המלאכה דומי' דמגיס, ומכאן למד דליבון שווה
לבישול ומשו"ה ס"ל דקוחט צגד מיין ושמן
חייב במקצת ליבון חייב כמשנ"ת.

סימן סג

ביאור שיטת ר"ת בהיתר דרך לכלוך.

(א) שיטת ר"ת דאע"ג דקימ"ל בוצחים נד:
דשרייטו זהו כיבוסו מ"מ שרייה
דרך לכלוך מותר. וצוה תירץ סחירת הסוגיות

יביא מחלוקת הב"י והמג"א האם מותר להסיר
צואה מבגדיו כדי להתפלל ויבאר סברת
המחלוקת.